

**สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา**
**CURRENT CONDITIONS AND DESIRABLE CONDITIONS FOR EFFECTIVE QUALITY
SCHOOL ADMINISTRATION UNDER THE OFFICE OF NAKHON RATCHASIMA
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE**

สนอง สุตสะอาด¹

ศศิธรดา แวงไทย²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 – 7 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 302 คน เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ ในทุกด้าน คือ 1) ด้านการ

บริหารจัดการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.56 (S.D. = 1.03) – 3.35 (S.D.=0.48) 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.42 (S.D. = 1.01) – 3.12 (S.D.=0.65) 3) ด้านสิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.62 (S.D. = 1.00) – 4.02 (S.D.=0.71) และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.76 (S.D. = 0.95) – 3.12 (S.D.=0.83) ตามลำดับ

2. สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ ในทุกด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.72 (S.D. = 0.45) – 4.98 (S.D =0.15) 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.95 (S.D. = 0.21) – 4.99 (S.D.=0.11)

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3) ด้านสิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.91 (S.D. = 0.29) – 4.99 (S.D.=0.10) และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.92(S.D. = 0.27) – 4.96 (S.D.=0.20) ตามลำดับ

3. ค่าดัชนี Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ ในทุกด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ มีค่า PNI เท่ากับ 0.70 2) ด้านการจัดการเรียนรู้มีค่า PNI เท่ากับ 0.77 3) ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่า PNI เท่ากับ 0.59 และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม มีค่า PNI เท่ากับ 0.67 ตามลำดับ

คำสำคัญ : สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์

Abstract

The purpose of this study was to investigate the present condition and desirable condition of effective quality school administration under the Office of Nakhon Ratchasima Educational Service Area Office Researchers in this research include: the administrators of government schools under the Office of Nakhon Ratchasima Educational Service Area 1 - 7 in the academic year 2560 were 302 people . The research instruments were: the questionnaire about Current conditions and desirable conditions of effective quality school administration under the

Office of Nakhon Ratchasima Educational Service Area Office Data analysis uses basic statistics, ie, mean and standard deviation.

The results are as follows.

1. Current conditions in effective school administration in all aspects are
1) Management : current issues are moderated the average was between 2.56 (S.D. = 1.03) – 3.35 (S.D.=0.48 , 2) Learning : current issues are moderated the average was between 2.42 (S.D. = 1.01) – 3.12 (S.D.=0.65) 3) Environmental : current issues are moderated the average was between 2.62 (S.D. = 1.00) – 4.02 (S.D.=0.71) and 4) Participation : current issues are moderated the average was between 2.76 (S.D. = 0.95) – 3.12 (S.D.=0.83) respectively.

2. Desirable conditions for effective school management in all aspects: 1) Management, 2) Learning, 3) Environmental, and 4) Participation. Every aspect of the desired condition is at the highest level. The average values ranged from 4.72 to 4.98, 4.95 to 4.99, 4.91 to 4.99 and 4.92 to 4.96 respectively.

3. Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) for effective school management in all areas. 1) Management : PNI values were 0.70 , 2) Learning : PNI values were 0.77 3) Environmental : PNI values were

0.59 and 4) Participation : PNI values were 0.67, respectively.

Keywords: Current conditions, Desirable conditions

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน โดยหน้าที่ของรัฐในการจัดการศึกษาทั้งปวง ต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัยภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่มีหลักการสำคัญคือ ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะมีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีรับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการ ในการจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ให้ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัด

กระบวนการเรียนรู้ ต้องบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา

โรงเรียน เป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียน และผลิตกำลังคนให้มีศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันด้านเศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยี กับนานาประเทศได้ ความคาดหวังด้านการศึกษาของคนไทยและสังคมไทย คือ ต้องการให้โรงเรียนมีคุณภาพทั่วแผ่นดินไทย เป็นโรงเรียนที่ให้บริการทางการศึกษาตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อำรุง จันทวานิช, 2547) ผู้เรียนจะได้รับโอกาสให้เข้าถึงการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค (ถวิล อรัญเวศ, 2557) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องสร้างองค์การของตนให้เป็นองค์กรที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้จัดการความรู้ พัฒนาความรู้ พัฒนาความคิด และพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึงผลการจัดการศึกษาที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ (รัชพล คชชารุ่งโรจน์, 2548) ประสิทธิภาพของโรงเรียน เกิดจากสภาพทางสังคม บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวผู้เรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีความพร้อม ในด้านทรัพยากรต่าง ๆ โดยองค์ประกอบประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นระบบสังคมรูปนัยที่จะต้องจัดความสัมพันธ์ภายนอกกับกระบวนการภายในองค์กรให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของกระบวนการศึกษาของสังคม ระบบของโรงเรียนจะมั่นคงก็ต่อเมื่อสร้างผลผลิตที่เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม (พิมพรรณ สุริโย, 2552)

การวางแผนยุทธศาสตร์ เป็นกระบวนการคิดก่อนทำที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะมีส่วนร่วมในการวางแผน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติจึงมีความสำคัญในการกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนอื่นใด รวมตลอดทั้งแผนระดับชาติการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ยุทธศาสตร์ อย่างน้อยต้องประกอบด้วยวิสัยทัศน์ เป้าหมายในการพัฒนา ระยะเวลาและตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ (พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2560) การกำหนดยุทธศาสตร์มีการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม และกำหนดทิศทางการวางแผน อย่างเป็นระบบ ยุทธศาสตร์จึงเป็นเครื่องมือชี้แนวทางการบริหารแก่ผู้บริหารทุกระดับโดยเสนอแนะทั้งแนวทางการดำเนินในรูปแบบของยุทธศาสตร์และยุทธวิธี และแนวทางการปรับพฤติกรรมขององค์กรให้เกิดกลไกและระเบียบ ตลอดจนวัฒนธรรมและค่านิยมขององค์กรที่สามารถผลักดันการดำเนินงานหรือแผนงานโครงการ ที่กำหนดให้ องค์กรสามารถอยู่รอดและแข่งขันได้ ตลอดจน สามารถพัฒนาให้ทันสมัยและร่วมเป็นผู้นำใน วงการได้ในที่สุด ทั้งนี้แผนยุทธศาสตร์ ยังจัดทำขึ้น จากการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายในและ

ภายนอกองค์กรโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สภาพแวดล้อม ที่มีลำดับความสำคัญต่อความอยู่รอดและแข่งขัน ได้ที่องค์กรต้องเผชิญและคาดคะเน แนวโน้ม อนาคตที่ควรจะเป็น (จินตนา บุญบงการ และ ณิชฐ พันธ์ เขจรนันท์, 2548) กล่าวโดยสรุปได้ว่า การ กำหนดยุทธศาสตร์และการพัฒนายุทธศาสตร์ จัดเป็นการค้นหาวิธีการ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ตามที่วางได้โดยอาศัยปัจจัยทั้งภายในและ ภายนอก ตลอดจนจุดอ่อนและจุดแข็งขององค์กร เป็นพื้นฐานในการพัฒนาตัดสินใจ เลือกกลยุทธ์ที่ดี ที่สุดเพื่อเป็นการวางแผนและปฏิบัติการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา มุ่งพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาขั้น พื้นฐานระดับเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับ นโยบาย ยุทธศาสตร์ เป้าหมายสำคัญของ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีนโยบายหลักในการ บริหาร โรงเรียนคุณภาพ ที่เน้นคุณภาพ สิ่งแวดล้อม คุณภาพครู บุคลากร และคุณภาพ นักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6, 2558) และ จากการศึกษาแนวคิดในการบริหารโรงเรียน คุณภาพในจังหวัดนครราชสีมาที่มีประสิทธิผล พบว่า การพัฒนาโรงเรียน พัฒนานักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียน ตลอดจนพัฒนา สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้ เป็นแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสร้าง ความร่วมมือกับชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหาร เป็นแนวคิดสำคัญที่สามารถพัฒนาโรงเรียน ไปสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพและเป็นแบบอย่างที่ดี

แก่โรงเรียนอื่น ๆ ต่อไปได้เป็นอย่างดี (โรงเรียนชุมชนบ้านเสิงสาง โรงเรียนอนุบาลมณีราษฎร์คณาภัย โรงเรียนพิบูลทอง , 2559) จึงมีแนวคิดว่าการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จะส่งผลให้ได้แนวทางในการบริหารโรงเรียนคุณภาพ นำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของโรงเรียนเพื่อนำผลมาใช้ในการจัดทำยุทธศาสตร์ต่อไป

คำถามการวิจัย

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา

กรอบแนวคิด

ตัวแปรอิสระ

การสำรวจสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ

ตัวแปรตาม

ระดับการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิภาพตามความเป็นจริงและความต้องการในอนาคต

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังนี้

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

- 1) ทฤษฎีการบริหาร (จันทราณี สงวนนาม 2545 : 42-44)
- 2) ทฤษฎีการบริหารของเดมมิง (Deming)
- 3) หลักการสำคัญในการบริหารแบบ (School-Based Management) (อุทัย บุญประเสริฐ 2543 : 51)

การบริหารสถานศึกษา หมายถึงกระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในการสถานศึกษาที่ดำเนินการทั้ง 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นและบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพ; โรงเรียนคุณภาพหมายถึง โรงเรียนที่ได้พัฒนาตนเองให้มีคุณภาพตามมาตรฐานด้วยกระบวนการที่หลากหลายตามบริบท ทรัพยากรและศักยภาพที่โรงเรียนมีอยู่ โดยการบริหารการศึกษาที่ดีเยี่ยมมุ่งเน้นการเพิ่มคุณภาพอย่างต่อเนื่องให้กับนักเรียน เป็นการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนดีมีคุณภาพต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ประชาชน และหน่วยงานองค์กรในท้องถิ่น โรงเรียน มีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียนให้ชัดเจน และดำเนินงานตามทิศทางที่โรงเรียนกำหนดไว้ ซึ่งมุ่งไปที่นักเรียนคุณภาพ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คุณภาพและสิ่งแวดล้อมคุณภาพ โดยเน้นนักเรียนให้เป็นคนดีมีศีล สมาธิ ปัญญา และมองภาพให้เกิดในอนาคตร่วมกัน กำหนดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกัน การบริหารจัดการให้เป็นโรงเรียนคุณภาพนั้นประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการ 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การมีส่วนร่วม 4) บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นในการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด และทฤษฎีดังกล่าว มาเป็นตัวแปรในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 – 7 จำนวน 302 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 302 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ออกเชิญและนำส่งโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถามให้ผู้บริหารสถานศึกษากรู่มตัวอย่าง การบันทึกภาพ และรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้ทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำมาจัดหมวดหมู่ ลงรหัสและวิเคราะห์หาค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาได้ข้อมูลสารสนเทศนำไป ประยุกต์ใช้ในการวางแผนยุทธศาสตร์การ บริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิผล

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียน คุณภาพที่มีประสิทธิผล ในทุกด้าน คือ 1) ด้านการ บริหารจัดการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.56 (S.D. = 1.03) – 3.35 (S.D.=0.48) 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ ระหว่าง 2.42 (S.D. = 1.01) – 3.12 (S.D.=0.65) 3) ด้านสิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปาน กลางโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.62 (S.D. = 1.00) – 4.02 (S.D.=0.71) และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ ระหว่าง 2.76 (S.D. = 0.95) – 3.12 (S.D.=0.83) ตามลำดับ

2. สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียน คุณภาพที่มีประสิทธิผล ในทุกด้าน คือ 1) ด้านการ บริหารจัดการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.72 (S.D. = 0.45) – 4.98 (S.D.=0.15) 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ มีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ ระหว่าง 4.95 (S.D. = 0.21) – 4.99 (S.D.=0.11) 3) ด้านสิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.91 (S.D. = 0.29) – 4.99 (S.D.=0.10) และ 4) ด้านการมี ส่วนร่วม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมี

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.92 (S.D. = 0.27) – 4.96 (S.D.=0.20) ตามลำดับ

3. ค่าดัชนี Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ในการบริหารโรงเรียน คุณภาพที่มีประสิทธิผล ในทุกด้าน คือ 1) ด้านการ บริหารจัดการ มีค่า PNI เท่ากับ 0.70 2) ด้านการ จัดการเรียนรู้มีค่า PNI เท่ากับ 0.77 3) ด้าน สิ่งแวดล้อม มีค่า PNI เท่ากับ 0.59 และ 4) ด้าน การมีส่วนร่วม มีค่า PNI เท่ากับ 0.67 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพ ที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มี ประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา มีประเด็นน่าสนใจที่ นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียน คุณภาพที่มีประสิทธิผล ในทุกด้าน คือ 1) ด้านการ บริหารจัดการ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3)ด้าน สิ่งแวดล้อมสภาพ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม ทุกประเด็นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียน คุณภาพที่มีประสิทธิผล ในทุกด้าน คือ 1) ด้านการ บริหารจัดการ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้าน สิ่งแวดล้อม และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม ทุก ประเด็นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่า การปฏิบัติงานในการบริหารโรงเรียนคุณภาพใน ปัจจุบันของโรงเรียนมีทั้งส่วนที่เป็นจุดแข็งที่เอื้อต่อ การบริหารโรงเรียนและจุดอ่อนที่ต้องได้รับการ แก้ไข ซึ่ง ทศพร ปุ่มสีดา (2559) ประภาพร จันทร์ศรี (2559) สุนีย์ ชัยสุขสังข์ (2557)

พิภพ เสวกรรม (2556) ศึกษาวิจัยและพบว่าสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพจะสะท้อนให้เห็นถึงด้านที่เป็นจุดแข็งที่เอื้อต่อการพัฒนาตนเองให้ก้าวไปสู่ความเป็นเลิศในด้านการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิผล ในขณะเดียวกันก็มีด้านที่ยังเป็นจุดอ่อนที่ต้องได้รับการแก้ไข เนื่องจากด้านเหล่านั้นเป็นจุดที่ทำให้โรงเรียนยังไม่สามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศได้ ในส่วนของสภาพที่พึงประสงค์ ที่โรงเรียนสะท้อนความต้องการในการพัฒนาไปให้ถึงระดับมากที่สุดนั้น จึงเป็นไปได้ว่าโรงเรียนต้องการที่จะบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิผล ด้วยการสร้างทุกด้านให้เป็นจุดแข็งที่เอื้อต่อการพัฒนาขึ้นมา

2. ค่า ดัชนี Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิผล ในทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับค่า PNI จากน้อยไปมาก แล้ว พบว่า ด้านที่มีค่า PNI น้อยที่สุดคือ ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่า PNI เท่ากับ 0.59 ด้านการมีส่วนร่วม มีค่า PNI เท่ากับ 0.67 ด้านการบริหารจัดการ มีค่า PNI เท่ากับ 0.67 และ ด้านการจัดการเรียนรู้มีค่า PNI เท่ากับ 0.77 ซึ่งสอดคล้องกับ ทศพร ปุมสีดา (2559) และ ประภาพร จันทร์ศรี (2559) ที่ศึกษาวิจัยและพบว่า การหาค่าดัชนี PNI สามารถช่วยในการบริหารโรงเรียนได้ อันมีผลมาจากการเรียงลำดับค่า PNI ทำให้โรงเรียนเห็นความจำเป็นเร่งด่วนในด้านที่จะต้องพัฒนาให้มีคุณภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการนำแนวทางการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี PNI ไปใช้

1.1 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นที่จะนำแนวทางการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี PNI ไปใช้ ควรมีการปรับใช้ตามบริบทของแต่ละโรงเรียนหรือสำนักงานเขตพื้นที่ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิผล

1.2 ก่อนที่จะนำแนวทางการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี PNI ดังกล่าวไปใช้ในโรงเรียน จำเป็นต้องศึกษาบริบทของโรงเรียน และชุมชนอย่างละเอียดเพื่อให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

1.3 การนำแนวทางการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี PNI ไปใช้ ต้องสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลสำคัญที่จะต้องขับเคลื่อนการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิผล ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี PNI ไปใช้ว่าจะส่งผลต่อคุณภาพครู และนักเรียนในโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของการ การศึกษาประถมศึกษาชนครราชสีมาที่ส่งผลต่อ
วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่า คุณภาพทางการศึกษาโดยภาพรวม
ดัชนี PNI ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- _____. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)พ.ศ.
2545*
- _____. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท พริก
หวานกราฟิค จำกัด.
- ถวิล อรัญเวศ (2557). *แนวทางการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4*.
- ทัตพร ปุ่มสีดา. (2559). *การนำเสนอกกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา.
ดุชนินพนธ์ ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย*.
- ประภาพร จันทศรีมี. (2559). *กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม
จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา. ดุชนินพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎี*
- พิมพ์พรณ สุริโย. (2552). *ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษา
ท้องถิ่นที่ 9. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย:
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*.
- พิภพ เสวการรณ์. (2556). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กำแพงเพชร*.
- พูนสิน ประคำมินทร์ (2555) *การพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ : กรณีโรงเรียนธาตุพนม ดุชนินพนธ์
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 134. ตอนที่ 40 ก. หน้า 13-
15. 6 เมษายน 2560.

- สุนีย์ ชัยสุขสังข์.(2557). กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำรุง จันทวานิช. (2547). แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.